

להם: למלחמה אנו יוצאין, מי האיש הירא מעבירות שבידו⁹⁶ ילך וישוב לביתו. כששמעו זאת, חזרו כולם ונשאר רק אברהם ואליעזר עבדו.

❧ **רס"ג:** 'חֲנִיכָיו' - ידידיו.

❧ **רוקח:** לרבות את הגרים והעבדים.

❧ **אברבנאל:** חניכיו הם האנשים השכירים, שהיו בביתו לעשות מלאכתו.

❧ **מלבי"ם:** 'חֲנִיכָיו' הם תלמידיו, נערים שבאו אליו להתחנך בעבודת ה' וללמוד אצלו. 'יְלִידֵי בֵיתוֹ' - אלו עבדיו שנולדו בביתו. הם מנו שלוש מאות ושמונה עשר, ולמרות זאת פעלו בעוז ובגבורה מול ארבעה מחנות אדירים ורדף אחריהם עד דן שהיה בקצה השני של ארץ כנען.



"וַיִּרַק אֶת חֲנִיכָיו... וַיְרִדְהָ עַד דָּן", מדוע הסתכן אברהם ויצא למלחמה, רק כדי להציל את לוט בן אחיו⁹⁷?

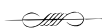
❧ **זהר⁹⁸:** אברהם לא יצא למלחמה, אלא הלך לפדות את לוט אחיינו מהשבי בממון, וכשראה את מלאכי ה' שבאו עימו לעזרתו, התאמץ והלך עמהם להילחם.

❧ **רמב"ם (מורה נבוכים חלק ג פרק נ):** "הודיענו איך חם לבבו על קרובו בעבור שגדל על אמונתו, ומסר נפשו לסכנת המלחמה כדי להצילו".

❧ **ר"ן:** מבאר על פי פרקי דרבי אליעזר⁹⁹, שמבאר את המניע לשביו של לוט "בשביל לוט לקחו את כל רכוש סדום ועמורה, שנאמר: 'וַיִּקְחוּ אֶת לוֹט וְאֶת רֶכְשׁוֹ'...". אמרפל (=נמרוד) כיוון את עיקר מלחמתו באנשי סדום, בגלל לוט אחיינו של אברהם, שנא נפשו, שהתגורר בסדום. במלחמתו בארבעת המלכים הסתכן אברהם משום שהיתה זו מלחמה על כבוד שמים.

❧ **יפה תואר:** (על מדרש רבה מג, א) אברהם היה מלומד בניסים ולא חשש כלל, משום שבטח בהקב"ה שיעזור לו.

❧ **רבי יוסף צבי מסלנט:** אברהם עשה זאת רק כדי לעמוד בדיבורו ולשמור הבטחתו ללוט, שאמר לו "הַפֶּרֶד נָא מֵעֲלֵי אִם הַשְּׂמָאל וְאִימָנָה וְאִם הַיְמִין וְאֶשְׂמְאִלָּה", וכפי שביאר רש"י, אברהם הבטיח לו: "בכל אשר תשב לא אתרחק ממך ואעמוד לך למגן ולעזר, וסוף דבר הוצרך לו שנאמר 'וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו'...". אברהם לא רצה שיצא חילול שם שמים, שאינו עומד בדיבורו, ועל כן מסר נפשו לקיים מוצא פיו¹⁰⁰.



❧ הערות ❧

96. כפי שעושה הכהן שמכריז כשיוצאים למלחמה "מי מובא ביפה תואר על מדרש רבה מג, א. האיש הירא וְרַךְ הַלֵּבב יֵלֶךְ וַיֵּשֶׁב לְבֵיתוֹ..." (דברים כ, ח). 99. פרק כז. 97. שכבר זמן מה הרחיק אותו ממנו על שהתנהג שלא 100. על פי זה יובן מדוע נחשבת מלחמת ארבעת המלכים, כשורה.